

Struktury systemów szkolnictwa wyższego w Europie Wkład poszczególnych państw w realizację Procesu Bolońskiego Wydanie 2006/07

Czterdzieści pięć państw, sygnatariuszy Deklaracji Bolońskiej, pracuje na rzecz ustanowienia do roku 2010 Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego.

W ramach Eurydice dokonano aktualizacji publikacji z maja 2005 r., prezentującej struktury systemów szkolnictwa wyższego w Europie. Wydanie 2007 zostało opracowane specjalnie na potrzeby Konferencji Ministrów Szkolnictwa Wyższego dotyczącej Procesu Bolońskiego, która odbędzie się 17-18 maja 2007 r w Londynie. W publikacji zaprezentowano aktualne (rok odniesienia to rok akademicki 2006/07) struktury systemów szkolnictwa wyższego w 45 krajach oraz dokonano przeglądu realizacji postanowień Procesu Bolońskiego.

Publikacja obejmuje dwie części – część pierwsza to studium porównawcze analizujące wkład poszczególnych państw w realizację Procesu Bolońskiego z uwzględnieniem jego najważniejszych aspektów, czyli wprowadzenia trójstopniowej struktury szkolnictwa wyższego, wprowadzenia Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów (ECTS), suplementu do dyplomu, uznawania wspólnych dyplomów, wprowadzenia krajowych ram kwalifikacji oraz rozwoju zapewniania jakości w szkolnictwie wyższym. Część druga zawiera opisy sytuacji w poszczególnych krajach wraz z diagramami krajowych systemów szkolnictwa wyższego.

Dziewięć krajów w pełni wprowadziło trójstopniową strukturę szkolnictwa wyższego, Europejski System Transferu i Akumulacji Punktów (ECTS) oraz suplement do dyplomu (Finlandia, Norwegia, Dania, Islandia, Włochy, Bułgaria, Grecja, Cypr i Lichtenstein)

Trójstopniowa struktura szkolnictwa wyższego (3+2+3/4, czyli w terminologii polskiej - studia licencjackie plus magisterskie plus doktoranckie) została zaakceptowana niemal wszędzie. W niektórych krajach została już wdrożona, w innych jest w trakcie wdrażania. W większości krajów jest wprowadzana stopniowo, w oparciu o centralną legislację. W 26 krajach studia doktoranckie obejmują 3-4 lata studiów, natomiast w kilku krajach czas trwania tego typu studiów nie jest zdefiniowany przez legislację.

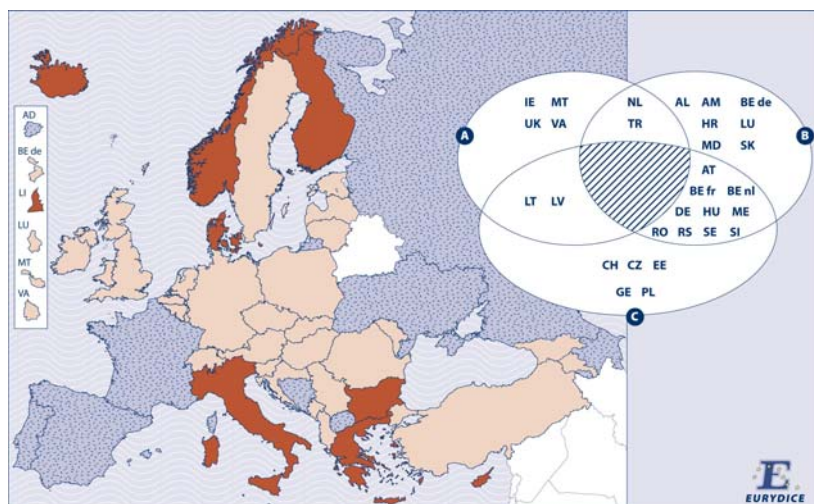
Europejski System Transferu i Akumulacji Punktów (ECTS) jest obecnie przewidziany przez legislację w niemal wszystkich krajach i najczęściej stosowany na studiach licencjackich i magisterskich. Jednak tylko w połowie krajów opisywanych w publikacji system ten jest stosowany we wszystkich instytucjach szkolnictwa wyższego i na wszystkich kierunkach studiów.

Suplement do dyplomu, opisujący uzyskane przez absolwenta kwalifikacje pod kątem ułatwiania ich uznawania przez instytucje w innych krajach, jest wydawany bezpłatnie i automatycznie w przynajmniej jednym powszechnie używanym języku europejskim. Nadal nie dotyczy to wszystkich instytucji i wszystkich kierunków studiów w 45 krajach, które podpisały Deklarację Bolońską.

Połowa krajów wprowadziła w pełni dwa spośród trzech najważniejszych elementów Procesu Bolońskiego (trójstopniowa struktura, ECTS i suplement do dyplomu). W większości krajów uruchomiono mechanizmy finansowania promujące wprowadzanie tych elementów w szkolnictwie wyższym, oraz rozpowszechniane są informacje i organizowane jest doradztwo w tym zakresie.

Jeśli chodzi o uznawanie wspólnych dyplomów (*joint degrees*), to konieczne jest zwiększenie wysiłków w tej dziedzinie, gdyż jedynie w połowie krajów – sygnatariuszy Deklaracji - takie dyplomy są oficjalnie uznawane.

Wprowadzenie trójstopniowej struktury szkolnictwa wyższego, ECTS oraz suplementu do dyplomu, 2006/07

- A** Pełne wprowadzenie trójstopniowej struktury na wszystkich lub na większości kierunków studiów w zgodzie z założeniami Procesu Bolońskiego
- B** Obowiązkowe wprowadzenie ECTS na wszystkich kierunkach studiów lub wprowadzenie ECTS na zasadach ogólnych
- C** Obowiązkowe wprowadzenie suplementu do dyplomu na wszystkich kierunkach studiów lub wprowadzenie zasady automatycznego wydawania suplementu bezpłatnie i przynajmniej w jednym oficjalnym języku UE
- Wszystkie trzy kryteria zostały spełnione (A+B+C)
- 1 lub 2 kryteria zostały spełnione (patrz diagram powyżej)
- Żadne z kryteriów nie zostało spełnione

Piętnaście krajów członkowskich Unii Europejskiej wprowadziło krajowe ramy kwalifikacji lub planuje je wprowadzić do roku 2007.

Większość krajów stworzyła niezależne krajowe instytucje odpowiedzialne za ocenę jakości kształcenia lub/oraz akredytację w dziedzinie szkolnictwa wyższego.

Dwie trzecie krajów - sygnatariuszy Deklaracji Bolońskiej - ma przynajmniej jedną instytucję na szczeblu krajowym odpowiedzialną za zapewnianie jakości w szkolnictwie wyższym. Instytucje tego typu są przeważnie odpowiedzialne za ocenianie i akredytację uczelni oraz programów studiów. W 22 krajach w instytucjach tego typu reprezentowani są studenci.

W niemal wszystkich krajach wewnętrzna i zewnętrzna ocena instytucji jest obowiązkowa lub zalecana. Wnioski z oceny wewnętrznej są często wykorzystywane podczas przeprowadzania oceny zewnętrznej. W większości krajów w wewnętrznej ocenie uczelni udział biorą również studenci. Procedury dotyczące monitorowania tego typu oceny są zwykle definiowane w legislacji.

Informacje o publikacji:

Tytuł: *Focus on the Structure of Higher Education in Europe. National Trends in the Bologna Process. 2006/07 Edition* (Struktury systemów szkolnictwa wyższego w Europie. Wkład poszczególnych krajów w realizację Procesu Bolońskiego. Wydanie 2006/07).

Data publikacji: maj 2007

Publikacja jest dostępna w języku angielskim na stronach internetowych Eurydice:

<http://www.eurydice.org>

Publikacja będzie dostępna w wersji francuskiej i niemieckiej latem 2007 roku.

Wersja drukowana (publikacja bezpłatna) jest dostępna na zamówienie w:

Krajowe Biuro Eurydice
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
Ul. Mokotowska 43
00-551 Warszawa
Tel. (22) 622 37 12 w. 107 lub 628 60 12
e-mail: eurydice@socrates.org.pl

Wkrótce ukaza się kolejne publikacje Eurydice dotyczące szkolnictwa wyższego w Europie:

Key Data on Higher Education – 2007 Edition, (Kluczowe dane o szkolnictwie wyższym – wydanie 2007) Eurydice i Eurostat (przewidziany termin publikacji czerwiec 2007)

Governance in Higher Education in Europe, (Kierowanie szkolnictwem wyższym w Europie) Eurydice (przewidziany termin publikacji – koniec roku 2007).

EURYDICE, sieć informacji o edukacji w Europie, istnieje od 1980 roku, a w latach 1995-2000 była częścią programu Socrates. Obecnie znajduje się w strukturze Programu „Uczenie się przez całe życie”. Sieć składa się z biur krajowych utworzonych przez ministerstwa edukacji poszczególnych krajów i z biura europejskiego utworzonego przez Komisję Europejską (Dyrekcja Generalna ds. Edukacji i Kultury). EURYDICE, pracując dla twórców polityki edukacyjnej i świata edukacji, przygotowuje i publikuje opisowe analizy systemów edukacji, studia porównawcze na tematy będące przedmiotem zainteresowania Unii Europejskiej i wskaźniki dotyczące różnych poziomów edukacji.